

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (148)

VALENTÍ NOGUERA. UN FABRICANT ANARQUISTA.

Avui tractarem d'un personatge singular, Valentí Noguera i Marín (no Martín com es diu en alguns llocs), un petit fabricant de militància anarquista que va tenir un final dramàtic i que té una curiosa i poc coneguda anècdota en la seva vida que explicarem. Valentí Noguera va néixer a Terrassa el 21 de març de 1875, fill de Domènec Noguera i Cervera i de la navarresa Magdalena Marín i

VALENTIN NOGUERA

FÁBRICA DE TEJIDOS DE LANA

FÁBRICA Y DESPACHO:
MANSO-ADEI, 38 Y 40

TELÉFONO. 5802

Tarrasa 2 de Junio de 1924

Capçalera d'un imprès comercial de Valentí Noguera

Ugarte. El 1902 es va casar pel civil amb Engràcia Fainé (o Fainér) i Magenç, germana de Llorenç Fainé, un treballador de ca l'Arch de la Rutlla que amb motiu d'una vaga del ram de l'aigua, i perquè era considerat esquiol pel Sindicat Únic, va ser assassinat prop de casa seva per pistolers el 6 de novembre de 1918. (A qui interessi aquest fet criminal, pot consultar el treball que vam publicar al portaveu de l'Associació de Veïns, Bocamoll núm.51, de març de 2005). Cap al 1917 trobem Valentí Noguera dedicat a la compravenda de saldos de teixits fins que el 1919 es posa a fabricar teixits de llana pel seu compte amb tres telers amples al carrer del Mas Adei, 38 al costat de casa seva. Al principi en societat (Noguera i Cia.) i a partir de 1920 com a únic titular. El negoci, però, es va desenvolupar amb problemes de liquiditat. Noguera havia de demanar sovint ajornaments de pagament als creditors i renovar lletres. En una carta a Pau Farnés el 1927, excusa un pagament perquè al·lega que ja té molt avançada la signatura d'un conveni amb els seus creditors.

Molt probablement, aquest conveni (una suspensió de pagaments privada) li impedeix continuar el negoci com a titular. El maig de 1929 Noguera posa un nom comercial a l'empresa, **Tarrasa Textil**, que té de titular oficial Miquel Rifà (probablement un treballador seu). Valentí Noguera n'era, oficialment, només apoderat. Tarrasa Textil va seguir fabricant teixits de llana i mantes, especialment una manta que denominava *Egara*. El 1934 el seu nom desapareix del llibre municipal de matrícules. Aquell any devia, doncs, tancar la fàbrica. Com hem dit, Noguera era àcrata. El 1926, amb les associacions anarquistes prohibides per la dictadura de Primo de Rivera, Valentí Noguera

*Rafel Sancho i Alegre en
l'època que atemptà
contra Alfons XIII*

funda amb Pau Rodríguez (Pauet) i Francesc Sabat la Mutualidad Cultural y Cooperativista que va servir de tapadora legal dels anarcosindicalistes terrassencs. El setembre de 1930 Valentí Noguera va pagar la fiança que va permetre Rafel Sancho i Alegre sortir de la presó de Figueres i li va donar feina a la seva fàbrica. Sancho havia estat l'autor d'un atemptat contra Alfons XIII a Madrid en la desfilada militar de la jura de la bandera el 13 d'abril de 1913. Sancho era català, fuster d'ofici i tenia 23 anys quan va disparar els tres trets contra Alfons XIII que van ferir el seu cavall. El rei, però, va sortir-ne il·lès. Sancho que havia passat més de 17 anys a la presó, va buscar per viure una habitació en una casa del mateix carrer del Mas Adei, menjava a casa dels Noguera i aprenia l'ofici de teixidor. Aviat, però Sancho va retornar

al seu ofici de fuster que exercia pel seu compte. A més a més estudiava teoria de teixits a l'Escola d'Arts i Oficis. Sancho va seguir afiliat a la CNT, però no va participar en cap de les activitats violentes dels cenetistes terrassencs (assalt a l'Ajuntament el 1932, etc). Ja esclatada la guerra civil, Sancho va ser nomenat delegat de la Generalitat a la Col·lectivitat de la Construcció. Encara que Francesc Sabat a *Los anarcosindicalistas tarrasenses en el exilio* inclou Sancho entre els anarquistes terrassencs morts per les malalties i els sofriments o per les bales nazis durant la segona guerra mundial., el seu final va ser encara més tràgic. Sancho que s'havia exiliat a França, va creure la promesa del general Franco que els que no havien comès delictes podien retornar sense ser represaliats. Sancho retornà, però va ser detingut, condemnat a mort i afusellat a Figueres.

Per la seva banda, Valentí Noguera amb 62 anys va ser detingut pels nacionals i va ser el primer dels terrassencs executats en el Camp de la Bota (27-4-1939). No hem trobat la documentació del seu consell de guerra per saber de quins càrrecs concrets se l'acusava. El que sí que coneixem és un informe de Valentí Noguera del 16 de febrer, tramès per l'Alcaldia al jutge militar: "... dicho individuo siempre ha pertenecido a la sindical CNT, siendo de ideas anarquistas, haciendo propaganda por la prensa contra el Glorioso Movimiento Nacional". Una acusació molt feble per justificar una sentència tan greu. Hi ha la creença que Valentí Noguera va ser afusellat pel sol fet d'haver acollit Sancho Alegre. Si fos així, la seva execució seria un dels casos més penosos dels excessos de la repressió que van seguir a la guerra civil

RAFAEL COMES